

Bedrijfseconomische kencijfers

b&u- en gww-bedrijven 2015

eib

Economisch Instituut
voor de Bouw

Bedrijfseconomische kencijfers 2015

Het auteursrecht voor de inhoud berust geheel bij de Stichting Economisch Instituut voor de Bouw. Overnemen van de inhoud (of delen daarvan) is uitsluitend toegestaan met schriftelijke toestemming van het EIB. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen en dergelijke, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Februari 2016

Bedrijfseconomische kencijfers

b&u- en gww-bedrijven 2015

Nylas Visser

Inhoudsopgave	
Conclusies op hoofdlijnen	7
1 Hoofdaannemers b&u	9
1.1 Ontwikkelingen in de omzet	9
1.2 Ontwikkelingen in het vermogen	9
1.3 Ontwikkelingen in de bedrijfseconomische kencijfers	9
2 Hoofdaannemers gww	13
2.1 Ontwikkelingen in de omzet	13
2.2 Ontwikkelingen in het vermogen	13
2.3 Ontwikkelingen in de bedrijfseconomische kencijfers	13
Onderzoeksverantwoording	17
Begrippen en formules	18

Conclusies op hoofdlijnen

In dit rapport worden de bedrijfseconomische ontwikkelingen in 2015 weergegeven bij bedrijven in de burgerlijke en utiliteitsbouw (b&u) en bedrijven in de grond-, water- en wegebouw (gww), die voornamelijk als hoofdaannemer of bouwondernemer werkzaam zijn.

In 2015 steeg de bouwproductie voor het tweede jaar op rij. De bedrijfseconomische situatie van hoofdaannemers is over het algemeen ook weer verbeterd. Bij de onderverdeling van de hoofdaannemers naar sector is het beeld voor de b&u duidelijk positiever dan voor de gww.

De winstmarge bij de b&u-bedrijven is in 2015 gestegen van 2,0% naar 3,1%. Vergeleken met 2014 bleef een groter deel van de kleinere b&u-hoofdaannemers in 2015 buiten de 'rode cijfers'. De belangrijkste marktsector bij de b&u hoofdaannemers was in 2015 de nieuwbouw van woningen.

In de gww is de totale omzet over 2015 licht gedaald ten opzichte van die van 2014. De winstmarge is gedaald van 2,2% naar 1,1% en bovendien heeft een kleinere fractie winst behaald ten opzichte van 2014. De omloopsnelheid van het vermogen steeg in 2015, terwijl de gemiddelde rentabiliteit van het vermogen een daling liet zien.

1 Hoofdaannemers b&u

Dit hoofdstuk gaat in op belangrijke bedrijfseconomische ontwikkelingen bij b&u-hoofdaannemers in 2015. Achtereenvolgens komen ontwikkelingen in omzet, vermogen en bedrijfseconomische kencijfers aan bod.

1.1 Ontwikkelingen in de omzet

Omzet in 2015 gestegen

B&u-hoofdaannemers boekten in 2015 een totale omzet van € 19,3 miljard (zie tabel 1.1). In vergelijking met 2014 is de totale omzet gestegen. De stijging hangt mede samen met de economische situatie. Het jaar 2015 stond in het teken van een zeer sterk aantrekkende woningbouw.

Veranderingen in de samenstelling van de omzet

Mede door de ontwikkelingen in de woningmarkt waren er veranderingen in de samenstelling van de omzet van b&u-hoofdaannemers. De nieuwbouw van woningen was met 44% de grootste marktsector in 2015, een toename met 16 procentpunt ten opzichte van 2014. Bedrijven, woningcorporaties en particulieren bleven net als in 2014 de belangrijkste klantgroepen voor de b&u-hoofdaannemers. Bij de verdeling naar wijze van opdrachtverzekrijging is te zien dat meer bedrijven voor eigen risico bouwen. In 2014 betrof dit segment nog 3% van de opdrachten, in 2015 is dit gestegen naar 15%. Tabel 1.2 bevat alle informatie over de verdeling van de omzet naar marktsector, opdrachtgevers en wijze van opdrachtverzekrijging.

1.2 Ontwikkelingen in het vermogen

Vermogensmutaties leiden tot een stijging van liquide middelen

In 2015 hebben diverse vermogensmutaties plaatsgevonden. Er was € 284 miljoen benodigd, door de verruiming van het garantievermogen en de lagere langlopende schulden. Hiertegenover kwam € 398 miljoen vrij uit o.a. netto vermogensbeslag in werken en overige vorderingen. Als gevolg stegen de liquide middelen met € 114 miljoen. Het totaal geïnvesteerd vermogen steeg licht naar een waarde van € 6,8 miljard.

1.3 Ontwikkelingen in de bedrijfseconomische kencijfers

Tabel 1.3 laat de ontwikkeling van enkele bedrijfseconomische kencijfers van b&u-hoofdaannemers zien. De kencijfers geven inzicht in financiële verhoudingen aan het eind van het boekjaar (31 december) en maken zo een vergelijking tussen perioden en bedrijven mogelijk.

Winstmarge iets verbeterd

De winstmarge bedroeg in 2015 3,1% (was in 2014 2,0%). De winstmarge steeg door de relatieve daling van de loonkosten. De winstmarge verbeterde ook bij alle grootteklassen afzonderlijk. Bij het klein- en middenbedrijf zijn de verbruikskosten omhoog gegaan. Bij het grootbedrijf bleef het verbruik gelijk aan vorig jaar.

Het percentage b&u-hoofdaannemers dat in 2015 erin slaagde winst te maken steeg naar 76% (was 67%). Bij het kleinbedrijf steeg het percentage winstmakers met 4 procentpunt naar 70%. Het percentage winstmakers in het middenbedrijf lag op 81%, een stijging van 8 procentpunt. Bij het grootbedrijf lag het percentage rond 88%.

Liquiditeit en solvabiliteit verslechterd

In 2015 daalde gemiddeld genomen de liquiditeit, de mate waarin b&u-hoofdaannemers direct opeisbare schulden kunnen betalen. Gemiddeld waren de quick ratio en de current ratio 137% en 156%. De daling werd veroorzaakt door een groter aandeel crediteuren ten opzichte van 2014. De ratio's bleven, voor het totaal en per grootteklasse, ruim boven de norm van 100%. Ook de solvabiliteit, de verhouding tussen de schulden en het totale vermogen, verslechterde in 2015 tot 64% (2014: 61%).

Debiteuren- en crediteurentermijn stijgen, omlooptijd van het vermogen daalt

De debiteuren- en crediteurentermijn, de termijnen waarop opdrachtgevers en b&u-hoofdaannemers zelf facturen betalen, stegen in 2015. De debiteuren- en crediteurentermijn bedroegen respectievelijk 34 en 46 dagen.

In 2015 is de omlooptijd van het vermogen afgenomen tot 129 dagen (-/-8 dagen). De omlooptijd van het vermogen daalde, doordat per euro omzet minder vermogen benodigd was.

Het netto vermogensbeslag laat de termijn zien waarop, per saldo, geïnvesteerd vermogen in onderhanden werk vastligt. Het netto vermogensbeslag daalde met vier dagen naar 14 dagen. Het netto vermogensbeslag is al een aantal jaren relatief laag. Dit komt doordat een groter deel van het vermogen bij het groot- en grotere middenbedrijf gefinancierd wordt door (voor-)uitbetaling van gedeelten van de aanneemsom door opdrachtgevers. Per saldo ligt er dan relatief minder vermogen in voorraden en onderhanden werk vast.

Winstgevendheid stijgt

De winstgevendheid van b&u-hoofdaannemers wordt uitgedrukt in de rentabiliteit van het totaal vermogen (RTV) en eigen vermogen (REV). De RTV en REV bedroegen respectievelijk 9,4% en 24,9%. Door de hogere winstmarge zijn zowel de RTV als de REV in alle grootteklassen gestegen.

Tabel 1.1 Verdeling van de omzet van b&u-hoofdaannemers, in lopende prijzen (x € 1 mln), 2014-2015

	Omzet uit bouwbedrijf		Omzet uit nevenactiviteit	Totale omzet
	Binnenland	Buitenland ¹		
2014	17.882	35	137	18.054
2015	19.032	27	242	19.301

1 Omzet van in Nederland gevestigde werkmaatschappijen met Nederland als voornaamste werkgebied

Bron: EIB

Tabel 1.2 Verdeling van de binnenlandse omzet van b&u-hoofdaannemers, per grootteklasse in arbeidsjaren, 2014-2015

	< 21		21-100		> 100		Totaal	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Marktsectoren in %								
Nieuwbouw woningen	18	40	34	41	30	53	28	44
Nieuwbouw gebouwen	24	8	27	25	52	30	33	22
Nieuwbouw totaal	42	48	61	66	82	83	61	66
Onderhoud woningen	35	34	21	14	12	8	22	17
Onderhoud gebouwen	21	15	15	14	6	8	14	13
Onderhoud totaal	56	49	35	28	18	16	37	30
Overige activiteiten	2	2	3	6	0	1	2	4
Opdrachtgevers in %								
Overheid ¹	6	3	10	5	17	10	13	7
Woningcorporaties	10	14	22	18	21	18	21	18
Bedrijven	29	12	28	30	47	39	36	34
Hoofdaannemers	10	15	4	9	0	4	3	7
Particulieren	38	35	18	21	7	9	15	15
Overige ²	8	21	17	17	8	20	13	19
Wijze van opdrachtverzekrijging in %								
Aanbesteding								
- openbaar	7	6	17	11	29	13	18	10
- onderhands	36	19	27	21	28	22	29	21
Enkelvoudige uitnodiging	21	17	13	17	11	7	14	14
Klantenwerk	24	19	13	10	7	5	14	11
Eigen risicobouw	1	14	5	13	2	17	3	15
Bouwteam	8	8	19	22	20	24	17	19
Turnkey	0	0	2	2	3	7	2	3
Overige wijze	3	17	4	4	0	5	3	7

1 Onder overheid is begrepen rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en overige publiekrechtelijke lichamen

2 Inclusief bouw voor eigen risico

Bron: EIB

Tabel 1.3 Bedrijfseconomische kencijfers van b&u-hoofdaannemers, per grootteklasse in arbeidsjaren, 2014-2015

	< 21		21-100		> 100		Totaal	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Kostenstructuur in % van de omzet								
Verbruik	64,4	68,4	73,1	75,7	79,0	79,0	72,9	74,9
Arbeid	24,3	19,0	19,1	15,5	14,7	13,4	18,9	15,7
- Directe loonkosten							12,5	10,1
- Indirecte loonkosten							6,4	5,6
Overig	9,7	9,5	5,6	5,8	4,2	4,3	6,5	6,5
- Afschrijvingen	1,7	1,7	1,4	0,9	0,8	0,9	1,2	1,1
- Rentekosten	0,5	0,4	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
- Overige kosten n.e.g.	7,7 ¹	7,4 ¹	4,4 ¹	4,8 ¹	3,5 ¹	3,3 ¹	5,0	5,2
Diverse baten en lasten							-0,3	-0,2
Resultaat voor belasting ²	1,6	3,1	2,2	3,0	2,1	3,3	2,0	3,1
Kencijfers per werkende x € 1.000								
Bruto omzet	209	271	303	382	451	436	303	358
Toegevoegde waarde	59	66	69	75	80	80	68	73
Loonkosten	51	52	58	59	66	64	57	58
Toegevoegde waarde per direct werkende	78	90	106	121	147	138	102	113
Toegevoegde waarde per € 100 direct loon	154	181	185	198	209	221	179	198
Arbeidsinkomenquote (%)	87	78	84	79	83	80	84	79
% direct werkenden	75	74	65	62	54	58	66	65
Financiële kencijfers								
<i>Liquiditeit in %</i>								
Quick ratio	127	124	156	143	142	138	143	137
Current ratio	155	144	179	161	163	160	167	156
<i>Solvabiliteit</i>								
% schulden in totaal vermogen	70	75	59	64	58	58	61	64
Ratio schulden-eigen vermogen	233	300	144	178	138	138	159	182
<i>Vermogensbeheer in dagen</i>								
Omlooptijd vermogen	115	136	149	123	143	133	137	129
Debiteurentermijn	27	39	34	34	27	28	30	34
Crediteurentermijn	42	52	47	46	32	40	40	46
Nettovermogensbeslag	17	19	19	13	19	12	18	14
<i>Rentabiliteit in %</i>								
Rentabiliteit totaal vermogen	6,7	9,2	5,7	9,3	5,6	9,5	5,9	9,4
Rentabiliteit eigen vermogen	17,1	33,0	13,0	24,2	12,4	21,8	13,7	24,9

1 Inclusief diverse baten en lasten

2 Indien van toepassing is op het resultaat een ondernemersloon van € 45.000 in mindering gebracht

Bron: EIB

2 Hoofdaannemers gww

Dit hoofdstuk gaat in op belangrijke bedrijfseconomische ontwikkelingen bij gww-hoofdaannemers in 2015. Achtereenvolgens komen ontwikkelingen in omzet, vermogen en bedrijfseconomische kencijfers aan bod.

2.1 Ontwikkelingen in de omzet

Omzet in 2015 gedaald

Gww-hoofdaannemers boekten in 2015 een totale omzet van € 6,7 miljard (zie tabel 2.1). In vergelijking met 2014 is de totale omzet gedaald. De daling komt vooral voor rekening van de omzet uit hoofdactiviteiten. De buitenlandse omzet en de omzet uit nevenactiviteiten beperken het verlies.

Veranderingen in de samenstelling van de omzet

Mede door ontwikkelingen in diverse segmenten van de markt waren er veranderingen in de samenstelling van de omzet van gww-hoofdaannemers. Het grootste deel van de omzet werd gerealiseerd in de wegenbouw, gevolgd door het segment kabels en buizen. Overheid, hoofdaannemers en bedrijven waren de belangrijkste opdrachtgevers binnen de gww. Bij de verdeling naar wijze van opdrachtverrijging komt de grootste fractie voor rekening van de openbare aanbesteding. Tabel 2.2 laat de verdeling van de omzet zien naar marktsector, activiteit, opdrachtgevers, wijze van opdrachtverrijging en contractvorm.

2.2 Ontwikkelingen in het vermogen

Vermogensmutaties leiden tot een stijging van liquide middelen

In 2015 hebben diverse vermogensmutaties plaatsgevonden. Er kwam € 752 miljoen beschikbaar door afschrijvingen in vaste activa, vergroting van het garantievermogen en verruiming van de kortlopende schulden. Er was € 732 miljoen benodigd voor overige vorderingen, netto vermogensbeslag in werken en langlopende schulden. Hierdoor stegen de liquide middelen met € 20 miljoen. Het totaal geïnvesteerd vermogen steeg tot een waarde van € 3,1 miljard.

2.3 Ontwikkelingen in de bedrijfseconomische kencijfers

Tabel 2.3 laat de bedrijfseconomische ontwikkeling van gww-hoofdaannemers zien aan de hand van enkele kencijfers. De kencijfers geven inzicht in financiële verhoudingen aan het eind van het boekjaar (31 december) en maken zo een vergelijking tussen bedrijven en perioden mogelijk.

Winstmarge lager, behalve bij grootbedrijf

De winstmarge bedroeg in 2015 1,1%. Hiermee daalde de winstmarge met 1,1 procentpunt t.o.v. 2014. Uitzondering hierbij was bij het grootbedrijf. Daar steeg de winstmarge tot 2,7%. Het percentage gww-hoofdaannemers dat in 2015 erin slaagde winst te maken daalde naar 74% (was 81%).

Liquiditeit en solvabiliteit allebei verbeterd

De liquiditeit bij de gww-bedrijven is in 2015 verbeterd. Gemiddeld waren de quick ratio en de current ratio in 2015 146% en 156%, tegenover respectievelijk 113% en 129% het jaar ervoor. De ratio's bleven, voor het totaal en per grootteklasse, ruim boven de norm van 100%. Ook de solvabiliteit verbeterde in 2015. Het aandeel schulden in het totaal vermogen bedroeg 69% (was 72%). De verbetering deed zich vooral voor bij het groot- en kleinbedrijf.

Debiteuren- en crediteurentermijn omlaag

De debiteuren- en crediteurentermijn, de termijn waarop opdrachtgevers en gww-hoofdaannemers zelf facturen betalen, bedroegen respectievelijk 46 dagen en 56 dagen. De debiteurentermijn was korter dan in 2014. De crediteurentermijn nam met 10 dagen af.

In 2015 is de omlooptijd toegenomen tot 198 dagen (+24 dagen). De omlooptijd van het vermogen steeg door de gedaalde omzet.

Het netto vermogensbeslag laat de termijn zien waarop, per saldo, geïnvesteerd vermogen in onderhanden werk vastligt. Het netto vermogensbeslag daalde in 2015 met één dag tot 22 dagen.

Winstgevendheid is verslechterd

De winstgevendheid van gww-hoofdaannemers wordt uitgedrukt in de rentabiliteit van het totaal vermogen (RTV) en eigen vermogen (REV). De RTV en REV bedroegen respectievelijk 2,4% en 6,5%. De RTV daalde door de lagere winstmarge en lagere omloopsnelheid van het vermogen.

Tabel 2.1 Verdeling van de omzet van gww-hoofdaannemers, lopende prijzen (x € 1 mln), 2014-2015

	Omzet uit gww-bedrijf		Omzet uit nevenactiviteit	Totale omzet
	Binnenland	Buitenland ¹		
2014	6.300	165	264	6.728
2015	6.057	192	470	6.719

¹ Omzet van in Nederland gevestigde werkmaatschappijen met Nederland als voornaamste werkgebied

Bron: EIB

Tabel 2.2 Verdeling van de binnenlandse omzet van gww-hoofdaannemers, per grootteklasse in arbeidsjaren, 2014-2015

	< 21		21-100		> 100		Totaal	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Marktsectoren in %								
Wegenbouw	54	57	40	28	38	32	41	32
Kabels en buizen	19	4	21	47	18	11	17	27
Civiele beton	10	2	20	1	29	43	24	18
Kust en oever	6	3	7	1	8	5	9	3
Baggerwerk	0	0	4	0	6	1	5	1
Landinrichting	2	0	1	1	1	0	1	1
Overige activiteiten	9	34	7	22	0	8	3	18
Activiteiten in %								
Nieuwbouw	24	27	33	10	41	58	34	32
Vernieuwing en reconstructie	54	43	40	54	28	20	38	39
Onderhoud	21	30	28	36	32	21	28	29
Opdrachtgevers in %								
Overheid ¹	38	49	45	30	53	55	46	45
Bedrijven	9	5	30	48	40	19	19	25
Particulieren	2	5	2	6	1	0	2	3
Hoofdaannemers	38	39	19	9	7	14	29	19
Overige	13	2	2	7	0	12	4	8
Wijze van opdrachtverzekrijging in %								
Aanbesteding								
- openbaar	15	26	39	38	35	50	34	44
- onderhands	20	34	26	23	38	17	35	21
Enkelvoudige uitnodiging	3	9	11	8	8	3	9	5
Klantenwerk	37	4	7	14	1	0	4	6
Overige wijze	25	27	16	17	17	30	17	24
Contractvorm in %								
E&C	29	11	28	42	6	13	20	23
D&C	14	5	9	6	33	21	20	11
DBM	0	0	0	2	0	24	0	9
DBFM	0	0	0	4	0	0	0	2
Traditioneel/RAW	53	76	42	32	49	40	48	47
Overig	5	8	21	14	12	2	13	8

¹ Onder overheid is begrepen rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en overige publiekrechtelijke lichamen

Bron: EIB

Tabel 2.3 Bedrijfseconomische kencijfers van gww-hoofdaannemers, per grootteklasse in arbeidsjaren, 2014-2015

	< 21		21-100		> 100		Totaal	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Kostenstructuur in %								
Verbruik	65,4	67,8	67,5	61,6	68,5	60,1	67,6	62,8
Arbeid	17,7	16,3	17,6	24,5	20,4	31,1	19,1	25,0
- Directe loonkosten							11,8	12,7
- Indirecte loonkosten							8,5	12,2
Overig	12,7	16,8	11,9	13,5	10,1	7,8	11,4	11,9
- Afschrijvingen	3,1	2,9	3,5	2,5	2,0	1,7	2,7	2,2
- Rentekosten	0,6	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
- Overige kosten n.e.g.	9,0 ¹	13,5 ¹	8,3 ¹	10,8 ¹	7,9 ¹	4,2 ¹	8,5	9,5
Diverse baten en lasten							-0,3	-0,8
Resultaat voor belasting ²	4,2	-0,8	2,9	0,4	1,0	2,7	2,2	1,1
Kencijfers per werkende x € 1.000								
Bruto omzet	292	236	325	241	299	284	305	258
Toegevoegde waarde	75	69	79	72	71	86	74	77
Loonkosten	52	51	57	66	61	70	58	63
Toegevoegde waarde per direct werkende	110	94	123	112	127	178	122	128
Toegevoegde waarde per € 100 direct loon	204	190	222	173	199	232	206	200
Arbeidsinkomenquote (%)	69	74	73	91	86	81	79	82
% direct werkenden	68	74	64	65	56	48	61	60
Financiële kencijfers								
<i>Liquiditeit in %</i>								
Quick ratio	119	135	117	112	108	171	113	146
Current ratio	130	151	133	119	125	183	129	156
<i>Solvabiliteit</i>								
% schulden in totaal vermogen	74	62	72	81	70	67	72	69
Ratio schulden-eigen vermogen	285	163	257	426	233	203	258	225
<i>Vermogensbeheer in dagen</i>								
Omlooptijd vermogen	127	133	178	241	207	211	174	198
Debiteurentermijn	62	47	52	88	43	28	52	46
Crediteurentermijn	76	62	65	90	62	38	67	56
Nettovermogensbeslag	20	16	25	43	23	18	23	22
<i>Rentabiliteit in %</i>								
Rentabiliteit totaal vermogen	14,1	-0,4	6,9	1,2	2,3	4,9	5,3	2,4
Rentabiliteit eigen vermogen	47,2	-4,0	21,2	4,4	7,9	14,0	17,4	6,5

1 Inclusief diverse baten en lasten

2 Indien van toepassing is op het resultaat een ondernemersloon van € 45.000 in mindering gebracht

Bron: EIB

Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek heeft tot doel inzicht te geven in de bedrijfseconomische positie van hoofdaannemingsbedrijven.

Het onderzoek omvat alle bedrijven die:

- in Nederland zijn gevestigd;
- werkzaam zijn in de sector burgerlijke en utiliteitsbouw (b&u) of grond-, water- en wegenbouw (gww);
- personeel in dienst hebben en de cao Bouw volgen. Deze bedrijven zijn geregistreerd bij APG te Amsterdam;
- bouwwerken rechtstreeks in opdracht van de opdrachtgever uitvoeren (hoofdaannemer) en/of projecten uitvoeren voor eigen rekening en risico (bouwondernemer).

De populatie in 2015 bestaat uit 4.138 b&u-bedrijven en 1.067 gww-bedrijven met een totale arbeidscapaciteit van respectievelijk 52.330 en 18.089 arbeidsjaren (verloonde mensjaren).

Elk jaar wordt informatie verzameld over het afgelopen boekjaar. De populatie wordt gevraagd informatie te geven over: (1) aantal werknemers in dienst; (2) omzetverdelingen naar marktsector, type opdrachtgevers, wijze van opdrachtverkrijging, regio; (3) resultatenrekening; en (4) balans. Bedrijven kunnen via een schriftelijke enquête hun gegevens opgeven. Daarnaast worden gegevens verzameld uit bij de Kamers van Koophandel gedeponeerde jaarrekeningen.

De steekproef bestaat uit 270 b&u-bedrijven en 77 gww-bedrijven (inclusief werkmaatschappijen van grote concerns) met een gezamenlijke arbeidscapaciteit van respectievelijk 9.143 en 4.576 werkenden (inclusief meewerkende eigenaren niet in loondienst). De samenstelling van de populatie en de steekproef is weergegeven in tabel B.1.

Vanwege ondervertegenwoordiging van het aantal bedrijven in de kleinste grootteklassen heeft weging van de resultaten plaatsgevonden. Als maatstaf hiervoor dient de verhouding tussen het aantal arbeidsjaren in de populatie en de steekproef.

Met de verkregen informatie zijn schattingen gemaakt van het totaal aan omzet en vermogen van de populatie. Deze vormen de basis waarop de kengetallen zijn berekend. Bedrijven kunnen op concern- of divisieniveau hebben gerespondeerd. Dit betekent dat in de gegevens van deze respondenten werkmaatschappijen begrepen zijn die in de populatie als afzonderlijke teleenheid voorkomen. Bij vergelijkingen van jaar tot jaar moet rekening worden gehouden met veranderingen in omvang en samenstelling van de populatie en de steekproef.

Tabel B.1 Aantal hoofdaannemingsbedrijven naar sector en grootteklasse: populatie in 2015 en respons

Grootte in arbeidsjaren	B&u		Gww	
	Populatie	Respons	Populatie	Respons
≤ 10	3.058	108	778	34
11 – 20	497	52	116	17
21 – 50	375	64	111	12
51 – 100	139	21	34	3
≥ 101	69	25	28	12
Totaal	4.138	270	1.067	77

Bron: EIB

Begrippen en formules

- Diverse baten en lasten
Saldo van opbrengsten en kosten die geen verband houden met de eigenlijke bedrijfsuitoefening
- Resultaat voor belasting
Saldo van bruto omzet en kosten, verlaagd of verhoogd met het saldo van diverse baten en lasten, voor aftrek van belasting
- Ondernemersloon
Berekende beloning voor de werkzaamheden van meewerkende eigenaren van geen rechtspersoonlijkheid bezittende ondernemingen
- Werkende
Een persoon die als werknemer of als eigenaar (niet in loondienst) werkzaam is geweest
- Bruto omzet
De waarde van de totale binnenlandse omzet, exclusief btw
- Netto omzet
Bruto omzet verminderd met de betalingen aan onderaannemers
- Toegevoegde waarde
Totaal van lonen, salarissen, afschrijvingskosten, rentekosten en resultaat voor belasting
- Loonkosten
Arbeidskosten van alle in loondienst verrichte werkzaamheden, waarin begrepen premies sociale verzekeringen (werkgevers- en werknemersdeel), pensioenpremies en - in voorkomende gevallen - een ondernemersloon
- Direct werkende
Werkende die productiegerichte werkzaamheden verricht
- Directe loonkosten
Kosten van direct productiegerichte werkzaamheden (inclusief ondernemersloon)
- Arbeidsinkomenquote
Aandeel van de totale arbeidskosten in de toegevoegde waarde
- Vaste activa
Waarde van duurzame materiële en immateriële bedrijfsmiddelen
- Vlottende activa
Waarde van materiële en immateriële bedrijfsmiddelen, waaruit op korte termijn de daarin vastgelegde geldmiddelen weer beschikbaar (kunnen) komen
- Onderhanden werk
Waarde van in onderhanden werk vastgelegd vermogen, na aftrek van hierop ingediende termijnen (debetsaldo)
- Termijnen onderhanden werk
Waarde van op onderhanden werk ingediende termijnen, na aftrek van de waarde van het in onderhanden werk vastgelegd vermogen (creditsaldo)

- **Winstmarge**
Het resultaat voor belasting in procenten van de bruto omzet
- **Quick ratio**
Verhouding tussen vlottende activa minus voorraden en onderhanden werk en kort vreemd vermogen
- **Current ratio**
Verhouding tussen vlottende activa en kort vreemd vermogen
- **Schulden**
Deel van alle geldmiddelen dat door derden (schuldeisers) ter beschikking is gesteld
- **Totaal vermogen**
Totaal van alle geldmiddelen dat in bedrijfsmiddelen is vastgelegd
- **Ratio schulden – eigen vermogen**
Verhouding tussen schulden en eigen vermogen
- **Rentedekkingsratio**
De mate waarin het bedrijf genoeg inkomen genereert om rentekosten te dekken
- **Omlooptijd van het vermogen**
Termijn waarop het totaal vermogen wordt omgezet
- **Debiteurentermijn**
Termijn waarop vorderingen op opdrachtgevers uitstaan
- **Crediteurentermijn**
Termijn waarop schulden aan leveranciers worden voldaan
- **Netto vermogensbeslag**
De termijn waarop per saldo in onderhanden werken geïnvesteerd vermogen vastligt
- **Netto vermogen in lopende werken**
Het saldo van voorraden, onderhanden werken en debiteuren enerzijds en crediteuren anderzijds
- **Rentabiliteit van het totale vermogen**
De bruto winst in procenten van het totaal vermogen
- **Bruto winst**
Resultaat voor belasting vermeerderd met de betaalde rente
- **Eigen vermogen**
Deel van alle geldmiddelen dat niet door derden (schuldeisers) ter beschikking is gesteld
- **Rentabiliteit van het eigen vermogen**
Het resultaat voor belasting in procenten van het eigen vermogen

Rekenformules

- **Winstmarge**
(Resultaat voor belasting / Bruto omzet) x 100
- **Bruto omzet per werkende**
Bruto omzet / Aantal werkenden

- Netto omzet per werkende
(Bruto omzet – Betalingen aan onderaannemers) / Aantal werkenden
- Toegevoegde waarde per werkende
(Loonkosten + Afschrijvingen + Rente + Resultaat voor belasting) / Aantal werkenden
- Loonkosten per werkende
Loonkosten / Aantal werkenden
- Arbeidsinkomenquote
(Loonkosten / Toegevoegde waarde) x 100
- Quick ratio
[(Vlottende activa – Voorraden) / Kort vreemd vermogen] x 100
- Vlottende activa
Voorraden + onderhanden werk + debiteuren + overige vorderingen + liquide middelen
- Kort vreemd vermogen
Crediteuren + termijnen onderhanden werk + bankkrediet + overige schulden op korte termijn
- Current ratio
(Vlottende activa / Kort vreemd vermogen) x 100
- Ratio schulden – eigen vermogen
(Schulden / Eigen vermogen) x 100
- Omlooptijd van het vermogen
(1 / Omloopsnelheid totaal vermogen) x 365
- Omloopsnelheid totaal vermogen
Bruto omzet / Totaal vermogen
- Debiteurentermijn
(Waarde van de debiteuren / Bruto omzet) x 365
- Crediteurentermijn
(Waarde van de crediteuren / Betalingen aan grondstoffen en materialen en onderaannemers) x 365
- Netto vermogensbeslag
[(Voorraden + Onderhanden werk + Debiteuren – Crediteuren) / Bruto omzet] x 365
- Rentabiliteit totaal vermogen
(Bruto winst) / Totaal vermogen x 100
- Rentabiliteit eigen vermogen
(Resultaat voor belasting / Eigen vermogen) x 100

eib

Economisch Instituut
voor de Bouw

Koninginneweg 20
1075 CX Amsterdam

t (020) 205 16 00

eib@eib.nl

www.eib.nl